



**Crna Gora
Vlada Crne Gore
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA POLICIJE**

**IZVJEŠTAJ
o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2017.godinu**

Podgorica, mart 2018.godine

Sadržaj:

I	Uvod	3
II	Rezime	4
III	Saobraćajne nezgode i njihove posledice tokom 2017.godine	5
	Analiza saobraćajnih nezgoda prema kategoriji puta i posledicama	6
	Aktivnosti službenika saobraćajne policije,.....	6
8	Struktura registrovanih prekršaja	
IV	Ocjena stanja	9
V	Predlog mjera	10
11	Zaključci	

I UVOD

Na osnovu člana 314 stav 4 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list“ CG, br. 33/12 i 58/14) kojim je propisano da Vlada Crne Gore podnosi Skupštini Crne Gore Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima najmanje jednom godišnje, najkasnije do 31. Marta tekuće godine za prethodnu godinu, Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije je sačinila Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima za 2017. godinu.

Prvi dio izvještaja sadrži podatke o:

- saobraćajnim nezgodama, njihovim uzrocima, posljedicama i drugim karakteristikama za 2017.godinu u odnosu na 2016.godinu;
- strukturi registrovanih prekršaja tokom 2017.godine;
- aktivnosti službenika saobraćajne policije tokom 2017.godine.

Drugi dio izvještaja sadrži podatke o:

- ocjeni stanja i
- predlogu mjera.

II REZIME

U izvještajnom periodu evidentirano je 5.678 saobraćajnih nezgoda, što je 8,6% više u odnosu na 2016.godinu kada je evidentirano 5.229 nezgode.

Broj poginulih lica u saobraćajnim nezgodama tokom 2017.godine je 63 i manji je za 3,1% u odnosu na 2016.godinu, kada je smrtno stradalo 65 lica.

Tokom 2017.godine povrijeđeno je 2.648(2.358) učesnika u saobraćaju, od kojih su 2.183(1.900) učesnika lakše povrijeđena, dok je 465(458) lica teže povrijeđeno.

Analizom podataka o saobraćajnim nezgodama, njihovim uzrocima i posljedicama, kao i analizom aktivnosti službenika saobraćajne policije, te njihovim upoređivanjem sa podacima za isti period 2016.godine, konstatovano je poboljšanje stanja bezbjednosti saobraćaja u pogledu broja smrtno stradalih lica, dok je broj teže povrijeđenih lica ostao na gotovo istom nivou.

Službenici saobraćajne policije su tokom 2017.godine kontrolisali 333,756 vozila ili 8,8 % više nego u 2016. godini kojom prilikom su našli neispravnih 11.790 vozila 3,8% više, alkotestirali su 67,769 vozača ili 30,1% više u odnosu na prethodnu godinu što je rezultiralo pronalaženjem 11.187 vozača koji su upravljali vozilom pod dejstvom alkohola ili 15% više u odnosu na 2016.godinu.

U izvještajnom periodu privremeno je oduzeto 9.665 vozačkih dozvola ili 4,4 % više u odnosu na 2016.godinu, te je izdato 157.368 naloga za plaćanje novčane kazne ili 8,1% više i 16,297 prekršajnih prijava ili 0,5 % više u odnosu na 2016.godinu.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, stanje bezbjednosti saobraćaja tokom 2017.godine, ocijenjeno je kao zadovoljavajuće, prvenstveno zbog smanjenja broja smrtno stradalih lica u odnosu na prethodnu godinu, kao i zbog činjenice da se broj smrtno stradalih učesnika u saobraćaju nalazi u okviru preporuka Evropske komisije za zemlje jugoistočne Evrope (tj. broj smrtno stradalih u saobraćajnim nezgodama nije veći od 10 na 100.000 stanovnika).

Opremljenost saobraćajne policije savremenim sredstvima i opremom za rad još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou. Takođe, problem u radu predstavlja nerealizovanje projekta stacionarnih sistema čija se realizacija odlaže već nekoliko godina zbog nedostatka finansijskih sredstava.

Saobraćajna policija je i pored objektivnih i subjektivnih faktora koji su negativno uticali na stanje bezbjednosti saobraćaja, uspješno realizovala sve planirane aktivnosti, obezbijedivši u uslovima povećanog prometa putnika, roba i vozila, nesmetano odvijanje drumskog saobraćaja u svim uslovima.

III SAOBRAĆAJNE NEZGODE I NJIHOVE POSLEDICE

Analizom podataka o saobraćajnim nezgodama, njihovim uzrocima i posljedicama, kao i analizom aktivnosti saobraćajne policije, koje su tokom 2017.godine primarno bile usmjerene na sprečavanje i sankcionisanje težih prekršaja, te njihovim poređenjem sa podacima o stanju bezbjednosti saobraćaja za 2016.godinu, možemo zaključiti da je došlo do poboljšanja stanja bezbjednosti saobraćaja.

Radi preglednosti i uporedivosti podataka predstavljamo tabelarni prikaz saobraćajnih nezgoda i njihovih posledica tokom 2017.godine sa uporednim podacima za 2016.godinu.

Tabelarni prikaz: Saobraćajne nezgode i njihove posljedice u 2017.god. sa uporednim podacima za 2016.godinu

Saobraćajne nezgode i njihove posljedice tokom 2017.godine sa uporednim podacima za 2016.godinu			
	2017.g.	2016.g.	%
Ukupno saobraćajnih nezgoda	5.678	5.229	8,6
Saobrać. nezgode sa materijalnom štetom	3.847	3531	8,9
Saobrać. nezgode sa nastradalim licima	1.831	1.698	9,3
Saobrać. nezgode sa poginulim licima	37	27	37,0
Saobrać. nez. sa poginulim i povrijeđenim licima	18	29	-37,9
Saob. Nez. sa povrijeđenim licima	1.776	1.642	8,2
Poginulo lica - ukupno	63	65	-3,1
Poginulo vozača	25	29	-10,3
Poginulo saputnika	14	19	-26,3
Poginulo biciklista	2	1	100,0
Poginulo motociklista	14	7	100,0
Poginulo pješaka	7	9	-22,2
Povrijeđeno lica – ukupno	2.648	2.358	12,3
Lakše povrijeđeno lica	1.183	1.900	14,9
Teže povrijeđeno lica	465	458	1,5

Ono što smatramo bitnim istaći je da se u pogledu broja saobraćajnih nezgoda ne radi o povećanju ukupnog broja, već o povećanju broja saobraćajnih nezgoda za koje je uviđaj vršila saobraćajna policija. Ovo iz razloga što se za veliki broj saobraćajnih nezgoda sa manjom materijalnom štetom sačinjen Evropski izvještaj i podaci o njima se ne vode u evidencijama Uprave policije, već u evidencijama osiguravajućih društava.

Po pitanju najznačajnijih parametara bezbjednosti saobraćaja tokom 2017.godine, na crnogorskim putevima smrtno su stradala 63 lica što predstavlja smanjenje od 3,1% u odnosu na 2016.godinu, kada je u saobraćajnim nezgodama stradalo 65 lica, dok je broj teže povrijeđenih lica 465, što predstavlja povećanje od 1,5%, u odnosu na 2016.godinu.

Analiza saobraćajnih nezgoda prema kategoriji puta i poslasticama

Analizom saobraćajnih nezgoda, prema kategoriji puta i poslasticama, može se zaključiti da se najveći broj saobraćajnih nezgoda, kao i nezgoda sa najtežim poslasticama dogodio na ulicama i magistralnim putevima.

Od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda, prema kategoriji puta i poslasticama saobraćajne nezgode:

- **na ulicama** dogodilo se 2.803 (2.496) saobraćajnih nezgoda, u kojima je poginulo 15 (10) lica, a povrijeđen je 1.143 (1.019) učesnik u saobraćaju, od čega teže 172 (142) i 971 (877) lakše.

- **na magistralnim putevima** dogodilo se 1.936 (1.746) saobraćajnih nezgoda, u kojima je poginulo 35 (41) lica, dok je povrijeđeno 1.085 (883), od čega teže 203 (227) lica, a 882 (656) lica je zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na lokalnim putevima** dogodilo se 550 (636) saobraćajnih nezgoda, u kojima je poginulo 7 (7) lica i povrijeđeno 298 (325), od čega teže 64 (55) lica, dok je 234 (275) lica zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na regionalnim putevima** dogodilo se 215 (217) saobraćajnih nezgoda, u kojima je poginulo 5 (6) lica, a povrijeđeno je 107 (116), od čega teže 23 (29) lica, a 84 (87) je zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na nekategorisanim putevima** dogodile su se 174 (134) nezgode, u kojima je poginulo 1 (1) lice, dok je povrijeđeno 15 (15) lica, od čega teže 3 (5) i lakše 12 (10).

Iz prezentovanih podataka evidentno je da se najviše nezgoda dogodilo na ulicama i to 49,4%, dok se na magistralnim putevima dogodilo 34,1%, na lokalnim putevima 9,7%, regionalnim 3,7%, a na nekategorisanim putevima 3,1% od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda.

Aktivnosti službenika saobraćajne policije

U cilju stvaranja uslova za veću bezbjednost svih učesnika u saobraćaju na putevima, službenici saobraćajne policije su tokom 2017.godine kontrolisali ukupno 333.756 (306.846) vozila od čega je evidentirano 11.790 (11.357) neispravnih vozila.

Od ukupnog broja kontrolisanih vozila, 11.709 (11.681) vozila je isključeno iz saobraćaja, dok je na kontrolni tehnički pregled upućeno 880 (1.139) vozila.

Službenici saobraćajne policije su u istom periodu podnijeli 16.297 (16.210) prekršajnih prijava, izdali 157.368 (145.617) naloga za plaćanje novčanih kazni, podnijeli 19.165 (19.027) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i privremeno oduzeli 9.665 (9.257) vozačkih dozvola.

U ovom periodu alkotestirano je 67.769 (45.042) vozača, od kojih je pod uticajem alkohola nađeno 11.187 (9.726), dok su 454(383) vozača odbila alkotestiranje.

Tabelarni prikaz mjera i radnji službenika policije sa uporednim podacima:

Preduzete mjere i radnje službenika policije	2017.g.	2016.g.	odnos u %
Kontrolisano vozila	333.756	306.846	8,8

Nađeno neispravno vozila	11.790	11.357	3,8
Isključeno vozila iz saobraćaja	11.709	11.681	0,2
Upućeno vozila na vanredni tehnički pregled	880	1.139	-22,7
Alkotestirano vozača	67.769	45.042	30,1
Nađeno vozača pod uticajem alkohola	11.187	9.726	15,0
Odbilo alkotestiranje	454	383	18,5
Naloženo uzimanje krvi i urina	1.893	1.794	5,5
Izdato naloga za plaćenje novčanih kazni	157.368	145.617	8,1
Podnijeto prekršajnih prijava	16.297	16.210	0,5
Podnijeto zahtjeva za pokretanje prekrš.postupka	19.165	19.027	0,7
Podnijeto krivičnih prijava	592	620	-4,5
Upućeno predmeta na ocjenu tužilaštvu	913	740	23,4
Privremeno oduzeto vozačkih dozvola	9.665	9.257	4,4
Privremeno oduzeto saobraćajnih dozvola	27	33	-18,2
Privremeno oduzeto pari registarskih tablica	3.158	3.070	2,9
Privremeno oduzeto vozila	74	189	-60,8

Iz tabelarnog prikaza može se uočiti da su aktivnosti saobraćajne policije u 2017.godini po svim bitnim parametrima bile intenzivnije u odnosu na 2016.godinu.

U cilju poboljšanja nivoa bezbjednosti saobraćaja, Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja je organizovao i u saradnji sa svim organizacionim jedinicama policije realizovao akcije nacionalnog karaktera «Alkohol», «Brzina», «Pojas», «Pješak», «Tehnička ispravnost vozila», «Zima», «Telefon», «Motocikl», «Bicikl», «Kamion», «Helikopter» itd. i mnoge druge koje su značajno doprinijele poboljšanju stanja u ovoj oblasti.

Preventivno djelujući, saobraćajna policija je i prošle godine, posredstvom sredstava javnog informisanja vršila najave radarskih kontrola, koje su veoma dobro prihvaćene od strane učesnika u saobraćaju. Takođe samostalno i u saradnji sa Službom za odnose sa javnošću i NVO sektorom, sproveden je niz kampanja posvećenih bezbjednosti saobraćaja, te je ostvaren značajan broj gostovanja u radio i TV emisijama, a nije zanemarljiv ni broj tekstova na ovu temu objavljenih u štampanim medijima.

Shodno Planu medijskih kampanja za 2017.godinu, realizovane su sledeće kampanje: »Stop neregistrovanim vozilima«, «Pojas za sve», «Kad pijem ne vozim» i «Prvi saobraćajni čas».

Pojačane kontrole i vršenje inspeksijskog nadzora nad zakonitošću rada stanica za tehnički pregled vozila, bile su stalna aktivnost Odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja u izvještajnom periodu, čime se značajno doprinijelo tehničkoj ispravnosti vozila koja učestvuju u saobraćaju.

Struktura registrovanih prekršaja

U 2017.godini registrovano je 179.270 (167.301) prekršaja, struktura načešće registrovanih je:

- nekorišćenje sigurnosnog pojasa – 50.685 (52.650)
- upravljanje neregistrovanim vozilom – 12.214 (11.406);

- upravljanja vozilom pod dejstvom alkohola u organizmu u koncentraciji od 0,3 do 0,5 g/kg – 3.067 (2.554);
- upravljanja vozilom pod dejstvom alkohola u organizmu u koncentraciji od 0,5 do 1 g/kg – 4.379 (3.850);
- upravljanja vozilom pod dejstvom alkohola u organizmu u koncentraciji od 1 do 2 g/kg i odbijanje alkotestiranja – 3.348 (2.904);
- upravljanja vozilom pod dejstvom alkohola u organizmu u koncentraciji od 2 g/kg i većoj – 373 (279);
- prekoračenje dozvoljene brzine kretanja vozila za 20 do 30 km/h u naselju i za 40 do 50 km/h van naselja veća od dozvoljene – 9.778 (9.086);
- vozač koji kod sebe nema vozačku dozvolu – 7.775 (6.711);
- upravljanje vozilom bez odgovarajuće kategorije – 5.227 (5.219)
- prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila za 30 do 50 km/h u naselju i za 50 do 70 km/h na putu van naselja – 4.184 (3.927);
- korišćenje telefonskog uređaja – 2.949 (2.153)
- nepropisnog preticanja i obilaženja – 1.179 (1.378)

Iz strukture registrovanih prekršaja jasno se vidi da je najčešće registrovani prekršaj nekorišćenje sigurnosnog pojasa. Insistiranjem na poštovanju ove zakonske odredbe, direktno se utiče na smanjenje broja povrijeđenih lica i težinu povreda, a veliki broj evidentiranih učesnika u saobraćaju koji nisu koristili sigurnosni pojas ukazuje na to da lica koja se prevoze vozilima, pri čemu se prvenstveno misli na vozače, još uvijek nisu u potpunosti shvatila i prihvatila korišćenje sigurnosnog pojasa kao potrebu već kao obavezu. Pored navedenog evidentiran je i veliki broj prekršaja upravljanja neregistrovanim vozilima, kao i prekršaja prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila.

IV OCJENA STANJA

Analiza statističkih pokazatelja o saobraćajnim nezgodama i analiza preduzetih mjera i radnji saobraćajne policije, ukazuju da su aktivnosti bile usmjerene na sprečavanju i sankcionisanju najtežih prekršaja.

Rad saobraćajne policije značajno opterećuje svakodnevno izvršavanje zadataka koji nijesu u najtješnjoj vezi sa bezbjednošću saobraćaja, a to su vrlo česta angažovanja na pratnji vanrednih transporta, obezbjeđenje trasa za štice ličnosti, obezbjeđivanje javnih skupova kao i sportskih i kulturnih manifestacija, višednevna angažovanja nakon izvršenja teških krivičnih djela, pružanje asistencija, uručivanje poziva i raznih pismena strankama u postupku,

sprovodnička djelatnost, kao i drugi zadaci koji značajno opterećuju ionako limitirana tehnička sredstva, ljudske resurse i gorivo za vozila.

Sa druge strane nepostojanje stacionarnih sistema za kontrolu saobraćaja značajno otežava rad saobraćajne policije. Naime, već tri godine se kao nerealizovana prenosi ova aktivnost predviđena Strategijom za unapređenje stanja bezbjednosti saobraćaja 2010-2019, a zbog nedostatka finansijskih sredstava. Naredne godine ističe desetogodišnja Strategija, a ova mjera je i dalje nerealizovana.

Ukupan broj saobraćajnih nezgoda u izvještajnom periodu veći je za 8,6% u odnosu na 2016.godinu. Napominjemo da statistika saobraćajne policije o ukupnom broju saobraćajnih nezgoda ne obuhvata podatke o saobraćajnim nezgodama za koje učesnici popunjavaju Evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi i zatim isti dostavljaju osiguravajućim društvima na realizaciju, tako da se ovaj broj saobraćajnih nezgoda ne može uzeti kao konačan.

Takođe tokom 2017.godine, smanjen je broj smrtno stradalih lica za 3.1%, dok je broj teže povrijeđenih lica veći za 1,5%, a broj lakše povrijeđenih lica za 14,9%.

Uzrok najvećeg broja saobraćajnih nezgoda je ljudski faktor, odnosno radnje učesnika u saobraćaju, zatim put i stanje puta, dok je na trećem mjestu stanje tehničke ispravnosti vozila.

Opšte je poznato da je ljudski faktor uzročnik najvećeg broja saobraćajnih nezgoda. Pripadnici saobraćajne policije su tokom prethodne godine u ovoj oblasti preduzimali čitavi niz represivnih i preventivnih mjera, o čemu je bilo riječi u poglavljima pod naslovom aktivnosti saobraćajne policije.

Drugi uzročnik je put sa okruženjem puta, odnosno stanje putne infrastrukture, kao i vremenski uslovi. Ovdje se prvenstveno misli na kritične dionice, odnosno stanje kolovoza i kvalitet asfaltnog zastora, razna oštećenja i udarne rupe, odrone, održavanje puta naročito u zimskim uslovima, kao i stanje opreme puta, horizontalne i vertikalne signalizacije itd.

Treći uzročnik nastanka saobraćajnih nezgoda je vozilo odnosno tehnička ispravnost vozila koja učestvuju u saobraćaju. Starost vozila koja učestvuju u saobraćaju na crnogorskim putevima je daleko iznad prosjeka zemalja Evropske unije, pa je samim tim i tehnička ispravnost vozila na nižem nivou u odnosu na zemlje EU, odnosno kvarovi na vozilima su češći. Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja je prepoznavši ovaj problem u prethodnih pet godina uložio značajane napore na poboljšanju zakonitosti rada stanica za tehnički pregled vozila, prvo kroz unapređenje zakonodavnog okvira u ovoj oblasti, a potom i kroz uvođenje novih tehnologija u kontroli rada stanica za tehnički pregled vozila, kao što je uvođenje video nadzora nad radom stanica, što je imalo za posledicu poboljšanje tehničke ispravnosti vozila koja učestvuju u saobraćaju u prethodnoj godini. Takođe gotovo svakodnevne kontrole zakonitosti rada stanica za tehnički pregled vozila značajno su uticale na uvođenje discipline u ovoj oblasti.

Saobraćajna policija je i pored objektivnih i subjektivnih faktora, koji su negativno uticali na pojedine segmente rada kada je u pitanju oblast bezbjednosti saobraćaja, uspješno realizovala sve planirane aktivnosti, obezbjeđivši u uslovima povećanog prometa putnika, roba i vozila, nesmetano odvijanje saobraćaja.

V PREDLOG MJERA

Sagledavajući i analizirajući stanje u oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima, neophodno je da u cilju poboljšanja stanja bezbjednosti u oblasti drumskog saobraćaja:

- nadležni organi i institucije koje na bilo koji način participiraju u složenom sistemu bezbjednosti drumskog saobraćaja, sprovedu planirane i preduzmu dodatne mjere na implementaciji aktivnosti predviđenih strateškim i drugim planskim dokumentima, kao i propisima iz ove oblasti, u djelokrugu svoje nadležnosti;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova realizuje obaveze predviđene planom, te obezbijedi budžetska sredstva i izvrši nabavke opreme za potrebe saobraćajne policije za 2018-tu godinu;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova planira budžetska sredstva i intenzivira aktivnosti na realizaciji projekta instaliranja stacionarnih sistema na kritičnim dionicama puteva i frekventnim raskrsnicama tokom 2019-te godine, kako ova mjera ne bi ostala nerealizovana, a benefiti ove investicije će se vrlo brzo prepoznati, kako u bezbjednosnom tako i u finansijskom pogledu;
- nadležni državni organi koji učestvuju u radu Koordinacionog tijela za praćenje implementacije Strategije poboljšanja bezbjednosti drumskog saobraćaja (2010-2019) obezbijede sve potrebne preduslove i planiraju finansijska sredstva neophodna za realizaciju ciljeva definisanih Akcionim planom za implementaciju Strategije poboljšanja bezbjednosti drumskog saobraćaja za 2018.godinu;
- Uprava policije nastavi sa aktivnostima na:
 - realizaciji započetih i pokretanju novih akcija kontrole u oblasti bezbjednosti saobraćaja, posebno na putevima na kojima je zabilježen najveći broj saobraćajnih nezgoda i na kojima je evidentiran najveći broj prekršaja u oblasti saobraćaja;
 - organizovanju specijalističkih obuka službenika saobraćajne policije, radi efikasnijeg sprovođenja zakona;
 - poboljšanju saradnje sa učesnicima u saobraćaju, subjektima društva i nadležnim službama, medijima kao i kvalitetnijoj prezentaciji rezultata rada saobraćajne policije;
 - osavremenjavanju i upodobljavanju elektronskih evidencija.